

СПОМЕНЪ ЗА БЪЛО МОРЕ НАРОДНИ БУДИТЕЛИ

Край морето б'ло, тихо и прекрасно,
азъ прекарахъ л'гось сл'нчевит' дни.
Тамъ играхъ безгрижно под' небето ясно,
гледахъ до забрава кроткит' вълни.

Тамъ играхъ съ другари въ п'съцит' чисти
на бр'га безкраенъ, св'тълъ и широкъ,
плувахъ до насита въвъ струи сребристи,
подъ закрила св'та на всеблагий Богъ.

И сега оттука, въ родната си к'ща,
азъ си спомнямъ често Б'лото море —
и отново, сякашъ, пакъ се тамъ завръщамъ,
пакъ надъ мене, сякашъ, сводътъ юженъ гр'й.

Ненчо Савовъ

Георги Раковски
(1821—1867)

Раковски е билъ кръстенъ Сава, но отпосле самъ приелъ името Георги. Роденъ въ гр. Котелъ, той се учи въ Цариградъ, въ гръцко училище. Но още на 20 години, под' влиянието на Неофитъ Бозвели, става горещъ патриотъ и се опитва да вдигне въстание въ Браила (1842 г.).

Осжденъ на смъртъ, той поб'гва въ Франция. Като се завръща, лежи дълго въ цариградския затворъ, наклеветенъ отъ гърцит' . Начело съ хайдушката чета той п'гува изъ България (1854 г.), после се превърля задъ Дунава и става безстрашенъ водачъ на бунтовниците. На чело на „Българската легия“ въ Б'лградъ, той вдъхновява Левски и други храбри българи да се борятъ и мратъ за свободата.

Поемата му „Горски п'тникъ“ (1857 г.), която величае хайдушкия подвигъ, се чете на времето съ възторгъ отъ младит'. Съ право Раковски е реченъ „баща на българската революция“. Народниятъ поетъ Вазовъ го възп' въ чудно хубава п'сенъ въ „Епопея за забравенит'“.

ТУРИСТЪ

Върви Ваню въ г'нината
самъ-самичк'къ, безъ другаръ.
П'тъ поелъ къмъ планината,
като н'кой туристъ старъ.

— Погледнете, казва, мене,
планинаръ не съмъ ли азъ?
Съ панталонки до кол'ни,
тръгнахъ съмъ въвъ раненъ часъ?

На гр'бъ съ раница зелена
И съ бастунъ отъ батя новъ.
Хей, т'й ц'лата вселена
да пребродя съмъ готовъ.

И върви напредъ. Не чака.
П'сенъ н'каква си п'й.
Не се плаши той отъ мрака.
И т'й славно си жив'й.

Славчо Ангеловъ

СЛАВЕЙ

Източна приказка

Имало единъ търговецъ, който ималъ въ к'щата си кафезъ. Въ кафеза той държалъ красивъ и сладкопоенъ славей. Славеятъ често т'гувалъ за хубавата си родина и за свободния животъ, който жив'лелъ преди да б'де хванатъ и сложенъ въ кафезъ. Но търговецътъ не забелязвалъ неговата т'га, а само се наслаждавалъ на хубавит' му п'сни.

Веднажъ търговецътъ се готв'лелъ да замине въ чужда страна по търговска работа. Славеятъ като разбралъ, че господарътъ му ще заминава, обърнахъ се къмъ него и му казалъ:

— Ти отивашъ въ страната, въ която съмъ роденъ и к'ж-

дето жив'ятъ моит' роднини ли. Моля ти се, предай имъ сърдеченъ поздравъ отъ мене.

Търговецътъ се усмихналъ и казалъ:

— Добре, ще ги поздравя! Само че не знаая, к'де ще ги нам'ря.

—Моето семейство жив'е въ най-хубавата градина въ страната, въ която отивашъ. Иди въ градината, тамъ ще ги нариш'.

Търговецътъ обещалъ и тръгналъ на п'тъ. Като отишелъ въ страната, свършилъ си работит' и тръгналъ да търси роднинит' на славея. Нам'рилъ градината. Тя била чудно хубава. Въ нея раст'ли нарове и рози. Славеи п'бели сладки п'сни.

Търговецътъ се спр'лелъ предъ единъ храстъ, на който единъ славей извивалъ кр'шна п'сенъ.

— Хей, славейченце! — обърнахъ се той къмъ него. — Нося ти много здраве отъ единъ твой роднина, който жив'е въ моята к'ща.

Славеятъ, като чулъ тия думи, веднага падналъ мъртавъ

отъ върха на хрусталака.

Търговецътъ се навелъ и взелъ мъртвата птичка.

— Ако знаехъ, че съ тия думи ще причиня смъртъ на тоя хубавъ славей, не бихъ му предавалъ приветит' на неговия братъ.

После той захвърлилъ мъртвата птичка на земята. Славеятъ трепналъ, подскочилъ и отново хвъркналъ въ висинето. Търговецътъ съ очудване вид'лелъ отлитането на възкр'снатата птичка.

Като се върналъ въ к'щи, търговецътъ раздалъ на всичкит' си роднини ск'пи подаръци, които имъ донесълъ отъ далечната страна.

Славеятъ, който гледалъ отъ кафеза гол'мата семейна радостъ, заподскачалъ и извикалъ:

— Господарю, предаде ли моит' поздравит'?

— Ако знаехъ, че твоит' поздравит' ще причинятъ смъртъ на роднинит' ти, не бихъ ги предадъ. Първиятъ славей, на когото казахъ, че му пращашъ приветъ, падна веднага мъртавъ отъ дървото. Азъ го взехъ въ р'цет' си. Погледнахъ го, после го хвърлихъ на земята. Тогава той подскочи, трепна съ криле и отлет'.

Отъ този день славеятъ, който билъ въ кафеза, престаналъ да яде. На другата заранъ го нам'рили мъртавъ. Веднага съобщили на търговеца.

— Донесете да го видя! — казалъ той.

Занесли му мъртвия славей. Търговецътъ го взелъ, подържалъ го малко въ р'цет' си и казалъ:

— Захвърлете го далече отъ к'щата!

Но когато хвърлили мъртвия славей, той подскочилъ, трепналъ съ криле и отлет'лелъ къмъ далечната си и хубава родина.

ВАЖНО СЪОБЩЕНИЕ!

15 декември, ще получатъ БЕЗПЛАТНА КНИЖКА-ПРЕМИЯ. Запишете се веднага абонати! Занапредъ вестникътъ ще се изпраща само на редовнит' абонати. Отд'лни броеве н'ма да се продаватъ. Молимъ нашит' досегашни настоятели да си взематъ бележка отъ това съобщение и да не разпространяватъ вестника на р'чна продажба.

ОМАТОСТРЕФЪ

Оматострефътъ е главногo мекот'ло животно, съ грамаденъ ръстъ. Ср'ща се главно въ океанит'. То е гол'мъ хищникъ и представлява страшилище за много риби и други морски животни. Отъ главата му излизатъ множество

крака-пипала, у които осезанието е силно развито. Освенъ това, т' изпускатъ една парлива течность, която умър-

твява срещнатата жертва. Две грамадни очи изпускатъ фосфорна св'тлина и нощемъ св'тятъ въ морскит' води като фарове. Обаче, оматострефътъ е лишенъ отъ зрение. Опашката завършва въ форма на котва и му служи за борба съ другит' морски животни. Тя е толкова силна и остра, че съ нея може да се разр'же дори и т'лото на акула.

Оматострефит' жив'ятъ на стада, което улеснява ловитбата имъ. Ловятъ ги заради особенит' мазнини, които се съдържатъ подъ лепкавата имъ кожа и които се употребяватъ въ химическата индустрия.

Първото преброяване на овощни дървета е извършено отъ германското княжество въ Браненбургъ въ 1665 год. като последица отъ това преброяване е било засиленото залесяване.

Япония има най-много горещи извори въ сравнение съ другит' страни. Японската народна медицина ги използва като л'чебно срд'ство отъ преди повече отъ две хиляди

години.

Кибритътъ е билъ изнам'ренъ отъ италианеца Санзоне Валобра преди около сто години. Навремето една кутия кибритъ е струвала единъ златенъ наполеонъ, макаръ че е съдържала само 12 клечки.

Презъ петнадесетия в'къ, когато е била открита Америка отъ Христофоръ Колумбъ, въ континента е имало всичкo около 920,000 души индианци.

Тази година абонаментътъ на вестникъ „Славейче“ се увеличава на 30 ЛЕВА. Г'зи наши абонати и настоятели, които издължатъ абонамента веднага или най-късно до 15 декември, ще получатъ БЕЗПЛАТНА КНИЖКА-ПРЕМИЯ. Запишете се веднага абонати! Занапредъ вестникътъ ще се изпраща само на редовнит' абонати. Отд'лни броеве н'ма да се продаватъ. Молимъ нашит' досегашни настоятели да си взематъ бележка отъ това съобщение и да не разпространяватъ вестника на р'чна продажба.

жаба и квака!

— Какво правишъ тамъ, — извика шуката.

— П'я — отвърна гордо жабата. — Азъ съмъ водно радио.

— Вл'зъ да поп'ешъ въ моя коремъ! — тихо продума шуката, подскочи, отвори гол'мата си уста и налага жабата.

Завърт' се нагоре-надолу. Спр' подъ единъ лещникъ, въ чиито клони си б'ше свило гн'здо едно сладкопойно птиче — славейче. Въ гн'здото тревожно писукаха три малки пилета. Майката, кацнала на съседното клонче, ги мам'ше:

— Насамъ, маминит', насамъ! Не бойте се! Разтворете си крилцата и махайте!

Птичетата излет'ха едно следъ друго къмъ нея. Натрупаха се на клончето и го ог'наха.

— Вие сте чудо летци! — похвали ги майката. Като подрастнете, ще ви пратя въ Божурище. Тамъ има училище, въ което ще се научите да управлявате самолети. Сега

азъ ще мина отв'ждъ Камчия. Гледайте какъ летя и тръгвайте подире ми. Хайде!

Птичката се дигна надъ р'ката и малкит' ѝ рожбици се навървиха подире ѝ. Но щомъ като стигнаха наср'дъ р'ката, лакомата шукка извика на най-подирното:

— Стой!

Птичето трепна. Сърдцето му се сви. Забъркано се завърт' надъ водата. Крилцата му се прес'коха и то падна. Шуката го лапа и се втурна следъ другит' две, но т' вече б'ха отв'ждъ.

Заплакаха сиротнит' славейчета на бр'га за погубеното птиче, толкова т'жно, че заплакаха шумкит' и кам'нит' край бр'га.

А старата разбойница, шуката, отиде къмъ дълбокия виръ, подгони единъ ракъ напредъ, но той изб'га назадъ. Озърна се. Вид' въ дълбочината н'що, св'ти като мида. И св'ти и чука. — Какво ли е това н'що? Дали е за ядене? Ако е живо — ще го изямъ. Тр'бва да е живо, защото, ако б'ше умр'ло н'маше да

чука! — м'дро рече шуката и налага часовника на Нунчовия баща. Часовникътъ затрака въ корема ѝ.

— Сега ще ида къмъ б'лия п'съкъ да закуся съ катеринки — рече шуката и тръгна.

Наближи п'съка, разтвори устата си и поsegна безшумно да се приближи къмъ сребърнит' рибки, които безгрижно играеха по бр'га. Но рибкит' чуха отдалеч чукането на часовника. Обърнаха се назадъ, вид'ха шуката и се пр'снаха като малки стрели. Най-напредъ б'гаше катеринката, която б'ше хваналъ Нунчо въ шапката си. Тя не отиде нав'тре въ р'ката да се скрие подъ н'кое коренче, а се спусна къмъ п'съка, дето б'ше седналъ Нунчо. Изхвъркна нагоре и извика:

— Бате Нунчо, тичай за млежата! Подилъ малко азъ ще ти докаламъ една шукка до б'лга. М'тай млежата и я дай на татя си да я ласполи!

Нунчо се затече за мрежата, а катеринката се върна къмъ шуката. Почна да б'га напредъ ѝ, както лястовичката

се вие предъ н'коя граблива птица, помами я къмъ бр'га.

— Стой! — викна уморената шукка и се бл'сна накрая. Тогава Нунчо метна мрежата отгоре ѝ. Измъкна я на бр'га. Хвана я здраво за шията и лакомата риба почна да го бие съ опашката си. Ала Нунчо б'ше безстрашно момче и не я пустана. Отнесе я горе въ к'щи и я пустана да подскача върху пачата трева. Вечерътъ Нунчовия татко се върна отъ пазаръ. Майката рече:

— Нищо н'маме за вечеря.

— Азъ хванахъ една шукка, мамо, — опечи я! — ъбади се Нунчо.

Бащата взе ножа да разпори шуката и като нам'ри въ корема ѝ часовника си, засм' се и поглади Нунча по главата:

— Ти си по-гол'мъ рибаръ отъ мене, сине! Ти вече ловишъ сребърни часовници.

— Дребна работа! — отвърна Нунчо. Когато порастна, азъ ще хвана кит'!

Ангелъ Каралийчевъ